

Pedagogisch Beleidsplan Spelenderwijs Samen

Spelenderwijs Samen
is een onderdeel van
SAMEN Kinderopvang

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Pedagogische missie en visie: kinderen spelenderwijs mogelijkheden bieden	4
2.1 Het waarom van Spelelderwijs Samen	4
2.2 Ontwikkeling van kinderen	4
2.3 Inclusie als uitgangspunt.....	4
3. Onze peutercentra	5
3.1 De peutergroep bij Spelelderwijs Samen.....	5
3.2 Het programma van de voorschoolse educatie	5
3.2.1 Utrechts Kwaliteitskader (UKK).....	5
3.2.2 Utrechts Taal Curriculum (UTC).....	5
3.2.3 Focusvragen van Spelelderwijs	6
3.3 Welke volwassenen komen er in de groep	6
3.4 Wenbeleid	6
3.5 Gezond beleid	7
3.6 Buiten de groepsruimte	7
4. Samen met ouders.....	7
5. Mentor	8
6. Kwaliteit voorop.....	8
7. Pedagogische uitgangspunten	8
7.1 Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige en gezonde omgeving	8
7.1.1 Spelelderwijs ontwikkelen	8
7.1.2 Creëren van een veilig klimaat.....	9
7.1.3 Aansluiten bij de eigenheid van het kind.....	9
7.1.4 Zelfstandigheid bevorderen.....	9
7.1.5 Inrichting binnen- en buitenruimte.....	9
7.2 Het bevorderen van persoonlijke competentie.....	10
7.2.1 Programma's voor voorschoolse educatie	10
7.2.2 Themaplannen	10
7.2.3 Kindvolgsysteem KIJK!	10
7.2.4 Cultuuraanbod.....	10
7.3 Het bevorderen van sociale competentie.....	11
7.3.1 Zelfstandigheid bevorderen.....	11
7.3.2 Groepsmanagement: structuur en routines	11
7.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden.....	11
7.4.1 Democratisch Burgerschap / Vreedzaam werken: erkennen van verschillen	11
8. Voorschoolse educatie.....	12
8.1 Het volgen en ondersteunen van de ontwikkeling	12
8.2 Handelingsgericht werken: met een doel.....	12
8.3 Werken met een programma	13

8.4	In de kring.....	13
8.5	Ontwikkelings-stimulerende activiteiten door ouders thuis (OOG) en op de groep	13
8.6	Stimuleren van de ontwikkeling door ons vanuit UKK hierin te laten inspireren.....	13
8.6.1	Taalactiviteiten	13
8.6.2	Ontdekken en onderzoeken (speerpunt 10)	14
8.6.3	Fantasie- en rollenspel (speerpunt 8)	14
8.6.4	Tellen, meten en meetkunde (speerpunt 11)	14
8.6.5	Bewegen en dansen (speerpunt 12)	14
8.6.6	Zingen en muziek (speerpunt 13)	14
8.6.7	Creativiteit (speerpunt 13)	14
8.7	Doorgaande lijn	15
9.	Samenwerking	15
9.1	Met ouders	15
9.2	Met scholen	15
9.3	Met de kernpartners in de ondersteuningsstructuur	15
9.3.1	Met kernpartner het team Jonge Kind van SWV Utrecht PO	16
9.3.2	Met kernpartner Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0-4 jaar	16
9.3.3	Met kernpartner Buurtteam	16
9.4	Met andere organisaties in de jeugdzorg	16
9.5	Met de Bibliotheek.....	16
9.6	Met de Voorleesexpress	16
10.	Bijlage 1: De pedagogisch beleidsmedewerker/coach in 2021	17

Noot vooraf:

Overal waar 'Spelenderwijs' staat wordt 'Spelenderwijs SAMEN' bedoeld.

Overal waar ouder(s) staat worden ook verzorger(s) bedoeld.

1. Inleiding

Het pedagogisch beleid is voor Spelenderwijs SAMEN het hoofd en het hart van ons handelen. We beschrijven in dit stuk het algemeen pedagogisch beleid. Elk peutercentrum heeft daarnaast een eigen pedagogisch werkplan, waarin staat hoe het algemeen beleid vormgegeven wordt in het peutercentrum.

2. Pedagogische missie en visie: kinderen spelenderwijs mogelijkheden bieden

2.1 Het waarom van Spelenderwijs Samen

Kinderen zijn de toekomst en de toekomst is er voor de kinderen.

Bij Spelenderwijs geloven we dat we in staat zijn iets belangrijks toe te voegen aan de toekomst door iedere dag vol overtuiging, met hart en ziel, te werken met en voor kinderen.

Bij Spelenderwijs vertrouwen we op de ontwikkelingskracht van kinderen. Wij zijn er om deze ontwikkelingskracht te zien en te bevestigen. Wij zijn er om kinderen iedere dag uit te nodigen om tevoorschijn te komen en te groeien in hun ontwikkeling.

Bij Spelenderwijs focussen we op de kracht van spel, omdat spelen zo eigen is aan kinderen en omdat we zoveel vertrouwen hebben in dat wat spel teweeg brengt bij kinderen.

Bij Spelenderwijs is het zien en horen van kinderen, van ouders en van elkaar cruciaal. Dit omdat we de overtuiging hebben dat ieder kind zich ontwikkelt in relatie tot en in de ontmoeting met een ander.

Bij Spelenderwijs zijn we er van overtuigd dat kinderen belangrijk zijn, dat hun stem gehoord moet worden en dat hun eigenheid er toe doet.

Bij Spelenderwijs geloven we dat het uitmaakt dat wij er in de gemeente Utrecht zijn voor de kinderen en voor de toekomst.

Bij Spelenderwijs werken we vanuit de gedachte dat iedere peuter talenten heeft die gezien mogen worden. We zoeken naar mogelijkheden, focussen op de vraag en welk aanbod daarbij passend is.

2.2 Ontwikkeling van kinderen

Bij Spelenderwijs vertrouwen we op de ontwikkelingskracht van kinderen. Een kind kan niet anders dan zich ontwikkelen en die ontwikkeling voltrekt zich van binnenuit naar buiten toe. Onze overtuiging dat jonge kinderen zich van binnenuit naar buiten toe ontwikkelen, is bepalend voor ons professionele handelen. Het nodigt ons uit kinderen te zien als autonome mensen die onze aandacht, inspiratie, kennis en professionaliteit verdienen. Het weerhoudt ons er van kinderen te zien als "lege vaten" die we zouden moeten vullen met kennis en vaardigheden. De ontwikkeling van kinderen begint "heel dicht bij huis". Ze bouwen door alles wat ze meemaken aan hun eigen kern, aan hun veilige, vrije, vertrouwende ik. Vanuit die kern kan de waardevolle ontmoeting met de ander tot stand komen. Vanuit de eigen veilige, vrije en vertrouwende kern en vanuit deze waardevolle ontmoetingen, ontwikkelen kinderen zich op alle ontwikkelingsgebieden. Bij Spelenderwijs weten we dat deze ontwikkeling alleen tot stand komt als er sprake is van betrokkenheid. Daarom is spel voor ons onmisbaar voor de ontwikkeling van kinderen. Omdat spel zoveel betekenis heeft voor kinderen, genereert het betrokkenheid. Vrijwel alle kinderen willen graag en vaak spelen. Ze zijn er dol op en genieten er van om na te doen wat er in de "grote mensen wereld" gebeurt.

2.3 Inclusie als uitgangspunt

Onze groepen zijn een afspiegeling van de wijk of de buurt waar het peutercentrum is gevestigd. Spelenderwijs streeft naar inclusie, dat wil zeggen dat we ervan uitgaan dat alle kinderen een

diversiteit van mogelijkheden in zich dragen en daardoor veel van elkaar leren. We willen kinderen voorbereiden op een maatschappij met diversiteit.

Daarmee krijgen álle peuters met (speciale) ontwikkelingsvragen een kans bij Spelenderwijs. We gaan altijd samen met de ouders op zoek naar de beste plaats voor het kind, waar zijn ontwikkeling optimaal gestimuleerd kan worden. Dat kan dus ook bij Spelenderwijs zijn, waarbij wij een passend aanbod realiseren met mogelijke inzet van de expertise van externe partners.

Inclusie begint bij het kind met spraaktaalbelemmeringen, maar ook de pientere peuter, het kind met moeilijk verstaanbaar gedrag, medische of fysieke belemmeringen hoort een kans bij Spelenderwijs te krijgen. Er wordt altijd met de ouders overlegd welke groep hun kind de beste kansen kan geven. De samenstelling van de groep en de expertise en draagkracht van de pedagogisch medewerkers vormen een onderdeel van de afweging.

3. Onze peutercentra

De peutercentra staan in de wijken Overvecht, Zuidwest, West en Leidsche Rijn in Utrecht. Zij bevinden zich meestal in schoolgebouwen

3.1 De peutergroep bij Spelenderwijs Samen

Een peutergroep bij Spelenderwijs SAMEN bestaat uit maximaal zestien kinderen in de leeftijd van tweeënhalve tot vier jaar. De samenstelling van de groep kinderen is een afspiegeling van de bewoners in de wijk, zoals hoogte van de opleiding en culturele achtergrond. Peuters, met een risico op een achterstand in hun (taal)ontwikkeling, komen 16 uur per week naar de peutergroep in 3 of 4 dagdelen.. De andere kinderen kunnen 1 à 2 dagdelen per week komen spelen. We streven, als dat mogelijk is in de wijk, naar zoveel mogelijk gemengde groepen.

3.2 Het programma van de voorschoolse educatie

Elk peutercentrum werkt met erkende VVE- programma's als Kaleidoscoop, Uk en Puk of Piramide waardoor op een gestructureerde manier de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd. Welk programma en de manier waarop dit programma wordt uitgevoerd, staat per peutercentrum beschreven in het pedagogisch werkplan. Het Utrechts Kwaliteitskader (UKK), het Utrechts Taal Curriculum (UTC) en de binnen Spelenderwijs ontwikkelde Focusvragen zijn mede leidend voor het aanbod op de groepen.

3.2.1 Utrechts Kwaliteitskader (UKK)

In het UKK staan richtlijnen om de ontwikkeling van kinderen zo goed mogelijk te stimuleren. Hiervoor zijn 13 speerpunten beschreven:

1. Zorg voor een positieve sfeer en warme relaties in de groep.
2. Heb een gevoelig oog voor de behoefte van kinderen.
3. Ga mee met de kinderen.
4. Geef kinderen meer verantwoordelijkheid.
5. Gebruik de tijd zo goed mogelijk.
6. Grijp de kansen, benut terloopse leermomenten.
7. Handel opbrengstbewust door te werken met een doel.
8. Bied de gelegenheid om te spelen.
9. Gebruik voorlezen om "gevorderde (academische) taal" aan te bieden.
10. Gebruik ontdekactiviteiten en wetenschap & techniek om "gevorderde taal" aan te bieden.
11. Gebruik tellen, meten en meetkunde om de wereld van kinderen te vergroten.
12. Bied kinderen voldoende mogelijkheden om te bewegen.
13. Bied kinderen de gelegenheid om hun creativiteit te ontwikkelen.

3.2.2 Utrechts Taal Curriculum (UTC)

Het UTC is een instrument in Utrecht om de doorgaande lijn in het taalonderwijs tussen de peutercentra en het basisonderwijs te versterken. Het Taalcurriculum biedt ondersteuning aan

iedereen die zich dagelijks bezighoudt met de ontwikkeling van de talige talenten van kinderen van 2 tot 8 jaar, zodat zij – nieuwsgierig geletterd - zich verder kunnen ontplooiën in onze op communicatie gerichte maatschappij.

3.2.3 Focusvragen van Spelenderwijs

De Focusvragen zijn de vragen waarmee kinderen een appèl op ons doen en waar wij door middel van ons professionele gedrag antwoord op geven. Dit zijn:

- Wil je me zien en horen?
- Wil je me de kans geven om te spelen?
- Wil je me activeren?
- Wil je me zeggen wat je doet en doen wat je zegt?
- Wil je ervoor zorgen dat ik belangrijk kan zijn?

3.3 Welke volwassenen komen er in de groep

In elke peutergroep zijn er vaste en daarmee vertrouwde pedagogisch medewerkers die de kinderen begeleiden. Per keer zijn er bij een groep van meer dan 8 kinderen altijd twee pedagogisch medewerkers aanwezig. Bij ziekte of afwezigheid van de vaste pedagogisch medewerker zetten wij zoveel mogelijk een vaste invaller in. Zij zijn bekend met de visie en de werkwijze van Spelenderwijs SAMEN. De invallers hebben net als de vaste medewerkers een passende beroepskwalificatie voor het werken met kinderen, beschikken over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en staan ingeschreven bij het persoonsregister Kinderopvang..

Naast de eigen pedagogisch medewerkers zijn er ook stagiaires werkzaam op de groep. Zij volgen een voor het werk relevante opleiding. Alle activiteiten en werkzaamheden van de stagiaires worden uitgevoerd onder begeleiding en supervisie van de pedagogisch medewerkers van de groep. Een stagiaire vervangt dus nooit een vaste pedagogisch medewerker. Ook zijn er op sommige groepen vrijwilligers en/of ouders werkzaam, die onder verantwoordelijkheid van één van de pedagogisch medewerkers bepaalde activiteiten verrichten. Vrijwilligers en stagiaires zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en staan ingeschreven in het personenregister Kinderopvang.

De vaste pedagogisch medewerkers op de groep worden ondersteund door een pedagogisch beleidsmedewerker/coach, een pedagogisch medewerker passende kinderopvang en een intern regisseur. De pedagogisch beleidsmedewerker/coach ondersteunt de pedagogisch medewerkers in de uitvoering van het programma op de groep. De interne regisseur ondersteunt de pedagogisch medewerkers in de aanpak bij kinderen die speciale ontwikkelingsbehoeften hebben. De manager stuurt het team van pedagogisch medewerkers aan.

Ouders kunnen een keer meedraaien in een groep om inzicht te krijgen wat wij doen in de peutergroep.

3.4 Wenbeleid

Wennen is de eerste kennismaking voor ouders en kinderen met het peutercentrum. Het is van essentieel belang dat dit proces zo goed mogelijk verloopt. Vertrouwen en zich veilig voelen vinden wij enorm belangrijk. Als een ouder zich vertrouwd en veilig voelt op de groep, heeft dit direct een positief effect op het kind. Tijdens de wenperiode wordt de basis gelegd voor wederzijds begrip en vertrouwen tussen de ouders, het kind en de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker heeft hier een belangrijke rol in. Zij biedt emotionele ondersteuning, ziet en hoort een kind en ouder en begeleidt hen in het wennen. Nieuwe kinderen geven we de gelegenheid om eerst hun omgeving te verkennen, de andere kinderen en de medewerkers te leren kennen en te zien wat er allemaal mogelijk is op de groep. De pedagogisch medewerker stemt af met de ouders hoe het gaat en wat ouders en kind nodig hebben.

Het is goed dat de ouders hun kind voorbereiden op het wennen. De ouders nemen duidelijk afscheid van hun kind. Ouders krijgen altijd de gelegenheid om te bellen en te vragen hoe het gaat. Een

WhatsApp voor een foto of een filmpje van de peuter, kan een hulpmiddel zijn om ouders gerust te stellen.

Het kennismakingsgesprek voorafgaand aan het wennen is even belangrijk als het wennen zelf. Het kind komt dan mee en heeft al even de ruimte en de pedagogisch medewerker gezien. De pedagogisch medewerker kan al met ouders afstemmen hoe zij verwachten dat het kind de wenperiode gaat beleven en wat het kind daarbij nodig heeft.

In het pedagogisch werkplan van het peutercentrum staat beschreven hoe dat wordt vormgegeven.

3.5 Gezond beleid

Voor een opgroeiend kind is een gezonde leefstijl en dus een gezond gewicht van groot belang. Daarom besteden we op onze peutercentra veel aandacht aan bewegen en gezonde voeding. Zo organiseren we regelmatig gerichte beweegactiviteiten voor de kinderen. Bewegen is belangrijk voor peuters, voor de lichamelijke én de geestelijke ontwikkeling. Als het weer het toelaat spelen de kinderen elk dagdeel buiten. Daar kunnen de peuters naar hartenlust rennen, fietsen, klimmen en stoeien. Bij slecht weer gaan we vaak naar de gymzaal of doen beweegspelletjes in het lokaal. Een aantal pedagogisch medewerkers hebben speciaal hiervoor de scholing 'beweegkriebels' gevolgd. Daarnaast zijn er eet- en drinkafspraken. Deze zijn gebaseerd op de richtlijnen van het Voedingscentrum. Tijdens de dagelijkse eet- en drinkmomenten gebruiken we gezonde voeding. We eten fruit en groente dat de kinderen van huis mee krijgen en schenken water of thee zonder suiker. We vieren regelmatig een feestje, zoals verjaardagen, de geboorte van een broertje of zusje, de afsluiting van een project, een seizoensfeest of een afscheid. Dit betekent in de praktijk dat er bijna wekelijks wordt getrakteerd op iets lekkers. Een traktatie zorgt voor extra feestelijkheid en zowel de kinderen als de groepsleiding zijn er dol op. Daarom willen we kinderen ook op deze momenten laten zien dat lekker ook gezond kan zijn.

In het pedagogisch beleidsplan van het peutercentrum staat beschreven hoe het gezond beleid in het peutercentrum wordt vormgegeven.

3.6 Buiten de groepsruimte

Naast de groepsruimte maken we in sommige peutercentra ook gebruik van een gymzaal of speelruimte. Ook vinden we buitenspelen belangrijk, omdat buitenspelen voor peuters weer andere spelmogelijkheden biedt dan binnenspelen. Daarom proberen we regelmatig met de peuters buiten te spelen. Ook bij het buitenspelen, sluiten we aan bij de behoeften van het kind. We vinden het ook belangrijk dat peuters zich bewust zijn van de wereld om hen heen. We ondernemen daarom regelmatig educatieve uitstapjes naar bijvoorbeeld de bibliotheek, basisschool, kinderboerderij, peutertheater of de speeltuin. Tijdens deze uitstapjes zijn er altijd ouders of stagiaires aanwezig. In het pedagogisch werkplan van het peutercentrum staat beschreven hoe dat wordt vormgegeven. Als uitgangspunt geldt altijd één pedagogisch medewerker op maximaal 8 kinderen.

4. Samen met ouders

Ouders zijn doorgaans de belangrijkste opvoeders van hun kinderen en hebben daarmee vanzelfsprekend een grote invloed op de ontwikkeling van hun kind. Als ouders weten wat hun kinderen meemaken en leren in de groep bij Spelenderwijs Samen en wat ze daarnaast zelf kunnen doen om dit thuis te ondersteunen, bevordert dit de ontwikkeling van hun kind. Zo zijn de pedagogisch medewerkers en ouders partners in de opvoeding van het kind. In dit partnerschap is wederzijds vertrouwen en een transparante communicatie leidend, daarom heeft bij Spelenderwijs ieder kind een mentor, die de vaste gesprekspartner is met en voor de ouders.

Streven naar partnerschap betekent dat medewerkers zich ervoor inzetten dat er wederzijdse betrokkenheid is tussen ouders en de organisatie. Wij gaan uit van de eigen kracht van ouders. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen en wij erkennen die ervaringsdeskundigheid en doen er ons voordeel mee.

Wij willen ouders ondersteunen en versterken om zo de ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie vorm te geven. Zo spelen we samen een belangrijke rol in de opvoeding van kinderen en vergroten hun kansen op een brede, gezonde en vreedzame ontwikkeling. Bij vragen over de ontwikkeling van hun kind gaat de mentor in gesprek om samen op zoek te gaan welk aanbod passend is bij de speciale ontwikkelingsvragen die hun kind aan ons stelt.

5. Mentor

Iedere peuter heeft een eigen mentor. Dit is één van de vaste pedagogisch medewerkers van de peutergroep. Deze mentor kent het kind het best en is de degene die de ontwikkeling van het kind bijhoudt en met de ouders bespreekt. De ouders maken kennis met de mentor in het kennismakingsgesprek. Tijdens de gesprekken leren de ouders en de mentor elkaar beter kennen. Peuters hebben deze transparante samenwerking nodig, dat geeft een veilig gevoel en vertrouwen. Ook voor de ouders is het prettig om op deze wijze te merken hoe hun kind het peutercentrum ervaart, vragen te stellen, en eventuele zorgen te delen.

6. Kwaliteit voorop

De kwaliteit van ons handelen is een voorwaarde om optimale ontwikkelingsmogelijkheden te scheppen voor zowel het individuele kind als de groep in het geheel. Wij hebben ons gespecialiseerd in het jonge kind en blijven onze professionaliteit voortdurend ontwikkelen. Op elke groep staat 50% van de tijd een hbo- naast een mbo-geschoolde medewerker, een kwaliteitseis van de gemeente Utrecht.

Scholing is een belangrijk onderdeel om onze kwaliteit verder te ontwikkelen. Jaarlijks wordt er een scholingsplan opgesteld, waar aandacht is voor (bij)scholing op gebied van o.a. VVE-programma's, handelingsgericht werken (HGW), Vreedzaam werken en kinder-EHBO. Daarnaast worden pedagogische coaches ingezet om de pedagogisch medewerkers te coachen bij en te begeleiden in het implementeren en inzetten van alle opgedane kennis en ervaring in de praktijk. De coaching kan gericht zijn in het goed werken vanuit de 5 Focusvragen, vanuit HGW principes of met het UKK of UTC. Ook individuele coaching wordt uitgevoerd (coaching on the job).

Wij staan open voor innovatie en we werken graag mee aan onderzoek, bijvoorbeeld van de Universiteit Utrecht, of nemen deel aan pilots. Wij zijn kritisch op ons eigen werk, op de kwaliteit en haalbaarheid van vernieuwingen.

7. Pedagogische uitgangspunten

1. Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige en gezonde omgeving
2. Het bevorderen van persoonlijke competentie
3. Het bevorderen van sociale competentie
4. Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

7.1 Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige en gezonde omgeving

7.1.1 Spelelderwijs ontwikkelen

Jonge kinderen leren de omgeving om zich heen te begrijpen en ermee om te gaan door te spelen. Zo ontdekken en ervaren zij hoe de wereld in elkaar zit. Wij bieden een plek waar jonge kinderen volop kansen krijgen om zich te kunnen ontwikkelen, in hun eigen tempo en met de kwaliteiten die zij in zich hebben. Om kinderen goed te volgen in hun ontwikkeling hanteren we een kindvolgsysteem (KIJK!) waarmee we ze het hele jaar door volgen en we hen twee maal per jaar in registreren. Deze gegevens zijn leidend voor ons aanbod zodat we in de zone van de naaste ontwikkeling onze

activiteiten uitwerken. Alle pedagogisch medewerkers zijn hierin gecertificeerd. Op deze wijze sluiten wij aan bij het spel en de activiteiten van kinderen op een invoelende en meelevende wijze. Kinderen hebben allemaal een eigen wijze van ontwikkelen, door hierbij aan te sluiten stimuleren en ondersteunen wij hen en dagen hen uit een volgende stap in hun ontwikkeling te zetten. Een rijke inrichting van de ruimte en het aanbod van divers materiaal, zorgt daarbij voor optimale stimulering. De programma's waar we mee werken zijn daarom altijd ondersteunend aan de ontwikkeling van het kind.

Spelelderwijs ontwikkelen betekent ook dat wij gericht zijn op het individuele proces van het kind. Samen met de ouder volgen wij de ontwikkeling van hun kind. Daar waar wij zorgen hebben over de ontwikkeling van het kind, zoeken we naar welke aanpak het beste aansluit bij het kind en zijn situatie. Hiervoor kan de hulp worden ingeschakeld van de pedagogisch medewerkers passende kinderopvang of de intern regisseur, die samen met de pedagogisch medewerkers kinderen in beeld heeft. Indien mogelijk bieden wij extra ondersteuning of verwijzen we ouders door naar passend aanbod voor hun kind.

7.1.2 Creëren van een veilig klimaat

Ieder kind heeft een veilige en stimulerende omgeving nodig om zich te kunnen ontwikkelen. Veiligheid wordt vooral geboden door emotioneel betrokken volwassenen die op een positieve manier duidelijk zijn in regels en routines. Wij laten blijken dat ieder kind er bij hoort, wij hebben oog, oor en hart voor de kinderen. Wij herkennen en erkennen gevoelens van kinderen: ieder kind mag zijn wie hij of zij is. Dit draagt bij aan een positief zelfbeeld en vertrouwen in het eigen kunnen bij de kinderen. We tonen positieve aandacht tijdens onze interacties met de kinderen. Hierdoor kunnen kinderen hun aandacht richten op hun omgeving en zijn zij vrij om nieuwe indrukken en vaardigheden op te doen en te leren van wat zij ervaren. Kinderen gaan als ze hulp nodig hebben of van streek zijn naar volwassenen toe voor hulp, troost en advies.

7.1.3 Aansluiten bij de eigenheid van het kind

Ieder mens is een uniek persoon met eigen talenten, interesses, temperament en achtergrond. Door te spelen en te onderzoeken, in interactie met andere kinderen en volwassenen, verwerven jonge kinderen nieuwe inzichten en vaardigheden. Hierdoor leren ze zichzelf en de wereld om zich heen steeds beter kennen en begrijpen. De eigenheid van de peuter is vooral te herkennen aan de nieuwsgierigheid en verwondering die hij laat zien in zijn spontane activiteiten en fantasiespel. Wij willen deze eigenheid van kinderen zien, waarderen, stimuleren en hen ondersteunen zodat ze hun eigen plek in de groep kunnen innemen.

7.1.4 Zelfstandigheid bevorderen

Peuters vinden het heerlijk om 'zelf' te mogen doen. Ze groeien van het krijgen van verantwoordelijkheden als zelf hun jas aantrekken, bekers uitdelen of opruimen waarmee ze gespeeld hebben. Door kinderen te leren zorg te dragen voor elkaar, voor zichzelf en voor de ruimte en materialen om hen heen, stimuleren wij de eigen verantwoordelijkheid, die medebepalend is voor de identiteit van kinderen. Een positief zelfbeeld en daarmee zelfstandigheid en het dragen van eigen verantwoordelijkheid zijn nodig om optimaal te kunnen functioneren in onze maatschappij. Bij het bevorderen van zelfstandigheid begeleiden de pedagogische medewerkers de kinderen door hen ruimte en grenzen te geven. Op deze manier stimuleren we de kinderen naar volgende ontwikkelingsfasen in hun leven.

7.1.5 Inrichting binnen- en buitenruimte

De binnenruimte is ingedeeld in hoeken. De hoeken zijn duidelijk afgebakend en het is herkenbaar welk spel of welke activiteiten daar kunnen plaatsvinden. Er heerst een gevoel van veiligheid en er is herkenning met thuis. In elke hoek is ruimte om een aantal kinderen tegelijk te laten spelen. De buitenruimte wordt dagelijks gebruikt. Hier kunnen verschillende spelactiviteiten tegelijkertijd plaatsvinden zonder elkaar te belemmeren. De buitenruimte heeft zowel vaste als verplaatsbare toestellen en materialen voor verschillende speltypen. Alle ruimtes worden jaarlijks nagegaan op risico's t.a.v. gezondheid en veiligheid door de Inspectie Kinderopvang van de gemeente Utrecht. En

op basis van deze inventarisatie nemen we maatregelen om aanwezige risico's zoveel mogelijk te beperken.

7.2 Het bevorderen van persoonlijke competentie

Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige en gezonde omgeving zoals hierboven in de diverse uitgangspunten is beschreven, vormt de basis om kinderen te stimuleren in het ontwikkelen van de persoonlijke competenties. Om ieder kind in zijn eigen ontwikkeling te stimuleren hebben wij de volgende aandachtspunten:

7.2.1 Programma's voor voorschoolse educatie

We werken met erkende programma's voor de voorschoolse educatie, namelijk Uk en Puk of Kaleidoscoop. Pedagogisch medewerkers zijn geschoold in het gebruik van deze methoden. Deze programma's worden als bron gebruikt om binnen de themaplannen te kunnen anticiperen op wat kinderen vragen en nodig hebben. Dit wordt bepaald door analyse van observaties van de kinderen naar hun mogelijkheden en interesses, rekening houdend met de ontwikkelingsgebieden die het team wil stimuleren (handelingsgericht werken).

Op deze wijze ontstaat er een betekenisvol aanbod, dat dicht bij de betrokkenheid van de kinderen ligt. Dit aanbod kan per locatie en per groep verschillen.

7.2.2 Themaplannen

In de themaplannen zijn activiteiten uitgewerkt waardoor kinderen worden gestimuleerd in:

- ontdekken en onderzoeken
- fantasie- en rollenspel
- tellen en meten
- bewegen en dansen
- zingen en muziek
- creativiteit

Het aanbod wordt bepaald door de geanalyseerde individuele observaties vanuit het kindvolgsysteem (KIJK!) en aangevuld met onze observaties over de vraag die deze groep aan ons stelt. Het is van belang om binnen deze activiteiten de kinderen eigen verantwoordelijkheid te laten nemen, door ze te laten meehelpen met het pakken van materialen en het hebben van vaste routines. Essentieel daarbij is het verwoorden en bespreken van hun handelingen, zodat zij ervaren hoe belangrijk het is om 'zelf' verantwoordelijk te zijn. Ze voelen zich 'groot'.

7.2.3 Kindvolgsysteem KIJK!

Ieder kind wordt gevolgd in zijn ontwikkeling door observaties en registraties in het kindvolgsysteem KIJK!. De mentor van de peuter bespreekt eenmaal à tweemaal per jaar deze ontwikkeling met de ouders. Vanuit de analyse van dit kindvolgsysteem zien we wat een bepaalde groep kinderen nodig heeft.

7.2.4 Cultuuraanbod

Bij Spelelderwijs Samen besteden we bewust aandacht aan kunst en cultuur. Jonge kinderen kijken van nature met ogen vol verwondering naar de wereld om hen heen. Alles wat ze zien, horen, ruiken, voelen is nieuw en spannend. Door met kunst en cultuur in aanraking te komen, leren kinderen ontdekken. Het draagt bij aan de ontwikkeling van creativiteit, stimuleert de nieuwsgierigheid en geeft kinderen meer zelfvertrouwen. Kunst en cultuur verbindt en doet een beroep op denken, samenwerken en communiceren. Aandacht voor kunst en cultuur begint bij de ontwikkeling van de creativiteit van kinderen. Dit doen we door het aanbieden van creatief uitdagende materialen en activiteiten die niet teveel gestuurd zijn. We stimuleren de creativiteit van peuters door niet de prestatie te verwonderen, maar dat ze iets gemaakt hebben. Ook zingen we wekelijks met de kinderen, maken we muzieklanken met instrumentjes en lezen we voor. Daarnaast streven we er naar om op iedere groep een extra creatieve activiteit met peuters te doen in samenwerking met onze creatieve partners. Voor elke activiteit is een lesbrief ontwikkeld, zodat peuters tijdens de

groepsactiviteiten voorbereid worden. Zo bereiken we het hoogst mogelijke rendement in de actieve beleving en stimulering van de peuters.

7.3 Het bevorderen van sociale competentie

7.3.1 Zelfstandigheid bevorderen

Wij vinden het belangrijk om de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van kinderen te bevorderen. Door kinderen te leren om zorg te dragen voor elkaar, voor zichzelf en voor de ruimte en materialen om hen heen, stimuleren wij de eigen verantwoordelijkheid die medebepalend is voor de identiteit van kinderen. Zelfstandigheid, een positief zelfbeeld en het dragen van eigen verantwoordelijkheid zijn nodig om optimaal te kunnen functioneren in onze maatschappij. Bij het bevorderen van zelfstandigheid begeleiden de pedagogische medewerkers de kinderen door hen ruimte en grenzen te geven. Op deze manier bereiden we de kinderen voor op volgende ontwikkelingsfasen in hun leven. Het begint met kleine eenvoudige handelingen, waarover kinderen zich trots voelen. De pedagogisch medewerker helpen met tafel dekken, de bekertjes uitdelen, zelf de jas aan of uit doen. Kinderen voelen zich hierdoor 'groot' en 'belangrijk'.

7.3.2 Groepsmanagement: structuur en routines

We werken met een vast en voorspelbaar dagprogramma. De hoeken en kasten met materialen zijn herkenbaar gemaakt voor de kinderen met plaatjes over wat je er kunt spelen of wat er in zich in de kasten bevindt. Dit ondersteunt de kinderen bij het kiezen waarmee ze willen spelen en vervolgens weer waar het opgeruimd moet worden. Dit geeft zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers houvast en steun. Voor kinderen zijn vaste en voorspelbare regels en routines goed voor hun gevoel van veiligheid. Ze weten immers wat er van hen verwacht wordt. Na verloop van tijd doen kinderen als vanzelf mee in het dagprogramma en weten ze wat het volgende onderdeel is. Naarmate de kinderen de routines en regels beter kennen, zullen de overgangsmomenten beperkter zijn. En dit geeft de pedagogisch medewerkers meer ruimte en tijd om met de kinderen te spelen en te werken.

7.4 Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

7.4.1 Democratisch Burgerschap / Vreedzaam werken: erkennen van verschillen

Spelenderwijs SAMEN is een vreedzame organisatie. Dit betekent dat we op alle peutercentra met de 'Vreedzame methode' werken. We hebben te maken met verschillen in achtergronden en overtuigingen van kinderen en hun ouders. Dit betekent ook dat kinderen te maken hebben met verschillen wanneer zij deel uitmaken van een groep. Dit biedt mogelijkheden om kinderen zo goed mogelijk voor te bereiden op deelname aan onze –democratische– samenleving. Om kinderen dit optimaal te laten beleven en ervaren, bieden we een rijk en gevarieerd aanbod aan alle kinderen. Dit houdt in dat we kinderen leren dat er verschillen zijn en hoe je hiermee om kunt gaan. Daarbij hebben we voor ogen dat kinderen zich ontwikkelen tot verantwoordelijke, zorgzame en positief sociaal betrokken mensen. Naast het omgaan met andere kinderen, leren we kinderen dat zij uniek zijn en daarmee ook hun eigen kracht en eigen stem hebben.

In ons handelen naar kinderen, collega's en ouders hanteren we een positieve benadering en open omgang met elkaar, zijn we aanspreekbaar, respectvol en onbevooroordeeld. We gaan uit van gelijkwaardigheid en we hebben daarbij een brede blik op verschillende leefwerelden. Voor peuters betekent dit dat we hen laten ontdekken dat ze een eigen wil hebben, dit soms ruzies geeft en hoe je een ruzie kunt oplossen. Maar ook leren om op je beurt te wachten of het delen met anderen.

8. Voorschoolse educatie

8.1 Het volgen en ondersteunen van de ontwikkeling

Spelenderwijs wil jonge kinderen in de gemeente Utrecht een zo goed mogelijke start geven in het basisonderwijs. Wij bieden kinderen in groepsverband van maximaal 16 kinderen optimale mogelijkheden om in hun eigen tempo, al spelend, eigen kwaliteiten te ontwikkelen. Daarbij richten wij ons op het uitvoeren van de cyclus van Handelingsgericht werken (HGW) en volgen wij de kinderen vanuit het kindvolgsysteem KIJK!

Ontwikkeling	Bijbehorende KIJK-lijnen
✓ Sociaal-emotionele ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> ✓ omgaan met zichzelf ✓ omgaan met anderen ✓ zelfredzaamheid ✓ spelontwikkeling
✓ Taalontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spraak- en taalontwikkeling ✓ ontluikende geletterdheid
✓ Rekenontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ontluikende gecijferdheid ✓ cognitieve ontwikkeling
✓ Motorische ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> ✓ grote motoriek ✓ kleine motoriek ✓ tekenontwikkeling

Opmerking: Ontluikende geletterdheid en gecijferdheid houdt in dat kinderen middels spel, taal en boeken kennis maken met woorden, letters en cijfers zonder dat zij deze al moeten kennen, maar wel gaan herkennen en ervaring er mee opdoen. Het stimuleert hun nieuwsgierigheid en vergroot hun wereld.

Spelenderwijs Samen volgt jonge kinderen, die de peutercentra bezoeken, in hun ontwikkeling. Op basis van de observaties wordt een passend aanbod geformuleerd. Op alle peutercentra wordt er volgens een afgesproken procedure gewerkt. Dat betekent dat we alle kinderen observeren en dat we bij alle groepen van de pedagogische medewerkers eenzelfde houding naar de kinderen toe verlangen, omdat dit de kwaliteit van Spelenderwijs bepaalt. Het volgens een vaste procedure werken zorgt ervoor dat alle medewerkers, ook degene die niet vast op de groep staan, weten welke verwachtingen en middelen we kunnen inzetten. Dat zijn naast de pedagogisch medewerkers, de pedagogisch medewerker passende kinderopvang en pedagogisch beleidsmedewerker/coach voor het begeleiden en ondersteunen van het groepsproces en individuele ontwikkeling, de manager voor de inhoudelijke aansturing. Het uitgangspunt is dat er veel gespeeld wordt met en door de kinderen omdat wij ervaren dat spel 'het leren' van de jonge kinderen is.

Alle kinderen op onze groepen worden in hun ontwikkeling gevolgd. Dit gebeurt door dagelijkse waarnemingen, gerichte observaties en periodieke registraties in het kindvolgsysteem KIJK!. Alle kinderen worden regelmatig met de directe collega besproken. Daarnaast is er twee keer per jaar een groepsbespreking met de pedagogische beleidsmedewerker/coach.

Met de ouders van kinderen met een VE indicatie, spreekt de mentor minimaal tweemaal per jaar over de ontwikkeling van hun kind. In dit gesprek komt aan de orde wat de ouders zelf ervaren over de ontwikkeling, welke stimulans het kind nodig heeft en wat ouders ter aanvulling thuis kunnen doen. Indien nodig vinden de gesprekken vaker plaats.

8.2 Handelingsgericht werken: met een doel

We werken handelingsgericht. Dit houdt in dat we aansluiten op de behoeften van kinderen en daar ons handelen op aanpassen, waarbij een passend ervaringsdoel is geformuleerd. Een passend

aanbod met daarin de doelen verwerkt waarlangs kinderen zich kunnen ontwikkelen, houdt in dat er een afwisseling is tussen gestructureerd spel en activiteiten en vrij spel en zelf gekozen activiteiten. Elke ochtend of middag is er voor alle kinderen minstens één keer gestructureerd en begeleid samenspel met een doel of samenwerken aan een uitdagende taak. Dit vindt plaats in een kleine groep en heeft een vaste plaats in het dagschema. In de themavoorbereiding is er van tevoren bedacht en afgesproken aan welke doelen wordt gewerkt en welke activiteiten daarbij horen.

8.3 Werken met een programma

Ieder team werkt met een goedgekeurd voorschoolse educatie (VE) programma: Kaleidoscoop of Uk en Puk. De programma's worden gebuikt als bronnen om inspiratie voor het uitwerken van de thema's te vinden. Het team maakt plannen op basis van hun observaties en de talenten, mogelijkheden en interesses van elk kind, rekening houdend met de ontwikkelingsgebieden die het team wil stimuleren (handelingsgericht werken) en waar de betrokkenheid van de kinderen ligt. Dit kan per locatie en per groep verschillend zijn. Zo kan het thema 'Herfst' dus een zeer gevarieerde uitwerking hebben, terwijl de gekozen doelen vrijwel overeenkomen.

8.4 In de kring

We vinden het belangrijk dat kinderen elkaar leren kennen en dat we ook met elkaar praten over het thema. Daarom zijn er tijdens het dagdeel een aantal 'kringmomenten'. Omdat peuters nog niet heel lang stil kunnen zitten, beperken we de duur van deze kringmomenten. Ook peuters die voor het eerst in aanraking komen met de Nederlandse taal, en kinderen die het spannend vinden om zichzelf te laten horen in een grotere groep, hebben vooral baat bij individuele activiteiten of activiteiten in kleine groepjes.

8.5 Ontwikkelings-stimulerende activiteiten door ouders thuis (OOG)en op de groep

Bij Spelelderwijs stimuleren we ouders om met hun kinderen activiteiten te doen die de ontwikkeling bevordert. Zo zijn op alle groepen spelinlopen waar ouders met hun kinderen spelen. Pedagogisch medewerkers laten voorbeeldgedrag zien, laten zien hoe je speelt met peuters en praten met ouders over het doen van activiteiten thuis. Pedagogisch medewerkers geven op ouderbijeenkomsten ook tips aan ouders wat ze thuis kunnen doen met hun kind. Ook kan het zijn dat er boeken of speelgoed mee naar huis worden gegeven. Bijna alle peutercentra brengen samen met ouders een bezoek aan de bibliotheek. Bij de thema's worden in de nieuwsbrieven altijd activiteiten gemeld die ouders met hun kinderen thuis kunnen doen. Ook geven pedagogisch medewerkers tips via de groepsapp.

8.6 Stimuleren van de ontwikkeling door ons vanuit UKK hierin te laten inspireren

Wij werken vanuit het UKK met de volgende speerpunten:

1. Warme relaties
2. Gevoelig oog
3. Ga mee
4. Verantwoordelijkheid
5. Gebruik de tijd
6. Terloopse momenten
7. Met een doel
8. Spel
9. Voorlezen
10. Ontdekken
11. Tellen, meten en meetkunde
12. Voeten van de vloer
13. Cultuur

Voor een uitgebreid overzicht van al deze speerpunten verwijzen we naar de website: www.nuvoorlaterutrecht.nl. We werken een paar belangrijke uit:

8.6.1 Taalactiviteiten

De taalactiviteiten hebben verbinding met alle speerpunten. Spelelderwijs heeft respect voor de moedertaal van de kinderen, dit vormt de culturele basis waarin het kind thuis wordt opgevoed. Veel

kinderen spreken de moedertaal, maar hebben een achterstand in de Nederlandse taal. Meertaligheid van kinderen komt steeds vaker voor. Spelelderwijs vormt de talige brug tussen thuis en toekomstig onderwijs voor de kinderen. Tijdens het hele dagdeel wordt er taal aangeboden. We stemmen daarbij ons taalgebruik af op de mogelijkheden van de peuter. Waarbij we regelmatig onze handelingen en de handelingen van de peuter verwoorden. Door te praten over concrete voorwerpen en handelingen wordt het woordbegrip van kinderen versterkt. Zeker bij wat abstractere begrippen is visuele ondersteuning in een voor het kind betekenisvolle situatie van belang. Het begrip 'hoog' is bijvoorbeeld veel sneller duidelijk als je een toren van blokken aan het bouwen bent. Een kind is door het plezier in het spel ook eerder geneigd om de nieuwe taal niet alleen passief te ontwikkelen, maar ook actief te gebruiken. Tijdens het voorlezen stellen we vragen (Interactief voorlezen) om de taalontwikkeling te stimuleren.

8.6.2 Ontdekken en onderzoeken (speerpunt 10)

We willen kinderen stimuleren om te ontdekken hoe dingen in elkaar zitten. Daarbij vragen we aan peuters om dingen te verklaren, te voorspellen of te beredeneren. We maken gebruik van concreet materiaal en ontdekken samen hoe de wereld in elkaar zit. We maken gebruik van gevorderde taal, zoals geen kleinwoorden gebruiken, niet over jezelf in derde persoon praten (de juf gaat even handjes wassen).

Sensopatisch spel is een vorm van ontdekken via de zintuigen. Vooral tast, voelen is voor peuters een belangrijke bron om de wereld te gaan begrijpen.

8.6.3 Fantasie- en rollenspel (speerpunt 8)

Fantasie- en rollenspel biedt peuters de gelegenheid om ervaringen en emoties te verwerken en te experimenteren met rollen. Zo kunnen kinderen legitiem 'stout' zijn in hun rol als boef en kunnen ze zelf de regels bepalen omdat zijzelf moeder zijn en de pedagogisch medewerker het kind. Fantasie- en rollenspel heeft daarom ook kaders nodig, om het spel veilig te houden. In het spel is de afspraak dat we elkaar nooit pijn mogen doen of mogen dwingen om iets te doen wat niet leuk is.

8.6.4 Tellen, meten en meetkunde (speerpunt 11)

In het contact met peuters zijn we dagelijks bezig met tellen, meten en ordenen. Tijdens het bouwen met de blokken, ervaren kinderen het verschil tussen groot en klein. Door dit te verwoorden en kinderen hier zelf mee bezig te laten zijn, maken peuters zich deze abstracte begrippen eigen.

8.6.5 Bewegen en dansen (speerpunt 12)

Peuters hebben het nodig om ook lekker te kunnen bewegen en hun energie kwijt te kunnen. Deze mogelijkheid hebben peuters tijdens het buiten spelen, maar ook binnen bieden we peuters de gelegenheid om lekker te kunnen bewegen.

8.6.6 Zingen en muziek (speerpunt 13)

Een andere manier voor kinderen om zich te kunnen uiten, is het maken van muziek. Voor kinderen die nog niet zo goed kunnen of durven praten, kan dit een veilige uitingsvorm zijn. Ook gebruiken we het soms als hulpmiddel om rustmomenten te creëren (bijv. rustige muziek) of juist kinderen de gelegenheid te geven te bewegen en geluid te kunnen maken.

8.6.7 Creativiteit (speerpunt 13)

Kinderen hebben de mogelijkheid om te ontdekken wat verschillende materialen doen. Dit bieden we aan in de vorm van creatieve activiteiten. Verf kan dik en vloeibaar zijn, je kan er met je vinger of met een kwast in. Papier kan je scheuren of knippen. Daarnaast stimuleren we kinderen om dingen te maken die een relatie hebben met het thema. Elk thema heeft nieuwe woorden, die de kinderen nog niet kennen. Deze nieuwe woorden breiden hun woordenschat uit. De nieuwe woorden worden vaak herhaalt en in de activiteiten verwerkt bijv. knutselwerkje waarin het thema en de woorden terugkomen, zoals een sneeuwpop maken in het thema winter.

8.7 Doorgaande lijn

We onderhouden nauw contact met de basisscholen. We vinden het belangrijk dat de overgang naar groep 1 soepel verloopt. Sommige peutercentra zijn gehuisvest in een basisschool. Met deze basisschool stemmen we methodieken, (dag)programma's, thema's en activiteiten af. Andere peutercentra zijn centrumlocaties in een zelfstandige locatie. Deze peutercentra hebben wel warme contacten en afspraken met de basisscholen in de omgeving.

Met alle ouders hebben pedagogisch medewerkers een laatste gesprek over de ontwikkeling van hun peuter voordat deze naar de basisschool gaat. In dit gesprek leggen we uit dat we, zoals gebruikelijk, overdracht doen naar de basisschool en hoe we dat doen. Indien ouders hiertegen bezwaar hebben, melden we de school dat we geen overdracht mogen doen.

We dragen alle peuters over aan de basisscholen met behulp van het kindvolgsysteem KIJK!

Daar waar mogelijk organiseren we een overdrachtsgesprek samen met de ouders en leerkracht van groep 1. In geval van extra ondersteuning doet de pedagogisch medewerker passende kinderopvang of de interne regisseur een overdracht aan de intern begeleider van de basisschool, het liefst samen met de ouders. Wij zorgen hierbij voor de overdracht van relevante informatie over de ontwikkeling van het kind aan de basisschool, met als doel dat de school kan afstemmen op de behoeften van het kind.

9. Samenwerking

9.1 Met ouders

Met ouders gaan we een educatief partnerschap aan. Wij vinden een goede samenwerking met ouders belangrijk omdat zij onze natuurlijke partners zijn. We hebben een gemeenschappelijk doel: een optimale ontwikkeling van het kind, rekening houdend met de potenties en behoeften van het kind. Samenwerking en afstemming met ouders is van groot belang voor de ontwikkeling van de kinderen, voor de kwaliteit van ons werk maar ook voor de kwaliteit van de opvoeding. We zijn ons ervan bewust dat onze inzet pas succes heeft als ouders thuis de activiteiten met de kinderen doorzetten.

Wij vinden het belangrijk dat ouders goed geïnformeerd zijn over wat er precies op de groep gebeurt. Daarom vinden er meerdere gesprekken met ouders plaats in de periode dat hun kind bij ons geplaatst is. Zo voeren wij kennismakings- en overdrachtsgesprekken en leggen we incidenteel huisbezoeken af. Daarnaast spreken we de ouders aan de hand van het kindvolgsysteem over de ontwikkeling van hun kind.

We gaan met ouders de dialoog aan en willen hen betrekken bij onze werkzaamheden. We horen graag hun stem en richten oudercommissies op, nodigen ouders uit voor een groepsgesprek en andere vormen van inspraak. Ook houden we elke twee jaar een tevredenheidsonderzoek onder ouders om de kwaliteit van ons werk te verhogen. Wij streven er naar om op elk locatie een oudercommissie te hebben.

Door gemeenschappelijke activiteiten voor ouders te organiseren willen we werken aan het versterken van onderlinge contacten van ouders, zodat ouders ook elkaar kunnen bevragen vanuit eigen ervaringen.

9.2 Met scholen

We werken op verschillende niveaus aan een goede doorgaande lijn met het onderwijs. Er is structureel overleg met de basisschool waar de meeste peuters naartoe gaan. De afspraken hierover staan beschreven in het ondersteuning- en overdrachtsprotocol. Alle peuters worden overgedragen aan de basisschool. Ook bespreken we met scholen welke scholingen we gezamenlijk willen volgen. Soms vormen we met elkaar een lerend netwerk, waarmee we de doorgaande lijn versterken. In de pedagogische werkplannen van de peutercentra staat beschreven hoe de overdracht plaats vindt.

9.3 Met de kernpartners in de ondersteuningsstructuur

In 2021 is er een nieuwe ondersteuningsstructuur voor de kinderen met een VE indicatie die een extra ondersteuningsbehoefte hebben. Dit is een gedeelde ambitie van vier kernpartners: Samenwerkingsverband Utrecht Primair Onderwijs (SWV Utrecht PO), Buurtteams, Jeugdgezondheidsdienst (JGZ) en de Voorschoolse Educatieve (VE) groepen van de kinderopvang in

Utrecht. Hun ambitie is dat kinderen veilig en gezond opgroeien en de mogelijkheid krijgen zich maximaal te ontwikkelen. Zij streven naar duurzame verbetering van het welzijn van kinderen, ouders en hun omgeving. Er is een integrale samenwerking via een kernpartneraanpak VE.

9.3.1 Met kernpartner het team Jonge Kind van SWV Utrecht PO

Doel van het team Jonge Kind is om kinderen een goede startpositie te geven in het onderwijs zodat zij zich kunnen ontwikkelen conform hun mogelijkheden. Wanneer een pedagogisch medewerker, een pedagogisch medewerker passende kinderopvang of een intern regisseur een vraag heeft rondom de ontwikkeling van een peuter en zich afvraagt of het kind voldoende is toegerust om de overstap naar groep 1 van de basisschool te maken, kan het team worden ingeschakeld. Een medewerker van het team komt dan observeren en meedenken.

9.3.2 Met kernpartner Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0-4 jaar

Het consultatiebureau is onderdeel van het Centrum voor Jeugd en Gezin (JGZ 0-4 jaar). Op het consultatiebureau volgen artsen en verpleegkundigen de gezondheid, groei en ontwikkeling van kinderen van 0 tot 4 jaar. Zij geven advies over verzorging en voeding, opvoeding, gezondheid en veiligheid. Ook alle inentingen volgens het Rijksvaccinatieprogramma worden gegeven op het consultatiebureau. Zij verwijzen ouders door naar de peutercentra van Spelenderwijs SAMEN. En zij geven –indien nodig– indicaties af ten behoeve van een plek voor voorschoolse educatie van 16 uur per week.

Daarnaast heeft JGZ een bureau Toeleiding die in de gaten houdt dat de kinderen met een voorschoolse educatie geplaatst worden op een peutergroep met VE. Zij helpen ouders met het zoeken naar en inschrijven voor een geschikte peutergroep in hun buurt. Ook geven zij voorlichting over de voorschool.

9.3.3 Met kernpartner Buurtteam

Bij een Buurtteam kan men terecht als men vastloopt met vragen rond opvoeden en opgroeien, echtscheiding, werkloosheid, huiselijk geweld, psychische problemen, schulden, eenzaamheid, overlast en meer. Een Buurtteam bestaat uit professionele hulpverleners met veel ervaring. Zij werken nauw samen met de intern regisseur van Spelenderwijs SAMEN.

9.4 Met andere organisaties in de jeugdzorg

De intern regisseur is degene die bij ondersteuning en extra voorzieningen voor een kind contact onderhoudt met organisaties als Koos Utrecht, Spoor 030, Auris, Kentalis, Youké, Reinaerde, logopedisten, fysiotherapeuten en huisartsen. Dit is uitgewerkt en ingebed in de ondersteuningsstructuur.

9.5 Met de Bibliotheek

Door het stimuleren van leesplezier ondersteunt de bibliotheek de taalontwikkeling bij (jonge) kinderen. De bibliotheek doet dit met kennis en materialen met en voor VVE-organisaties, ouders en kinderen.

- door (structurele) samenwerking rond 'taalontwikkeling' te zoeken met Spelenderwijs SAMEN
- het uitvoeren van programma's zoals BoekStart en Voorleesvogel in onze peutercentra
- het ondersteunen van VVE-programma's met een themacollectie
- scholing bieden aan ouders en intermediairs rond voorlezen en digitale media
- aansluiten bij de landelijke campagne De Nationale Voorleesdagen.

9.6 Met de Voorleesexpress

De Voorleesexpress stimuleert de taalontwikkeling van kinderen en verrijkt de taalomgeving thuis. Daarnaast versterken ze het partnerschap tussen school en ouders. Een voorlezer komt twintig weken bij een gezin thuis om samen met de ouders en kinderen de taalomgeving te verrijken. Zij lezen het kind voor, bouwen een band op met het gezin en brengen het enthousiasme voor voorlezen. Zij proberen de ouders zoveel mogelijk te betrekken bij het voorlezen. Peutercentra van Spelenderwijs SAMEN verwijzen ouders door naar de Voorleesexpress.

10. Bijlage 1: De pedagogisch beleidsmedewerker/coach in 2021

1. Inleiding

Vanaf 1 januari 2020 zijn de peutercentra van Spelenderwijs Utrecht overgenomen door vijf kinderopvangorganisaties. Drie hiervan, namelijk de kinderopvangorganisaties Ludens Kinderopvang, KMN Kind & Co en SAMEN Kinderopvang, hebben een gezamenlijke werkwijze.

2. Pedagogische coaches en pedagogisch beleidsmedewerkers

De functies van pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogische coach zijn niet gesplitst. Deze functies worden uitgevoerd door de vroegere werkbegeleiders. Samen met de managers zorgen zij voor de implementatie van het pedagogisch beleid op de groepen.

Daarnaast heeft de beleidsmedewerker kwaliteit kennis van wet en regelgeving van de kinderopvang en introduceert alle wettelijke veranderingen. Zij schrijft en verspreidt daarvoor met input van anderen beleidsdocumenten in de organisatie.

3. Aantal uren inzet voor Spelenderwijs Samen

Samen Kinderopvang heeft op 1 januari 2021 15 locaties en 32,59 FTE pedagogisch medewerkers in dienst. Het minimum aantal uur coaching bedraagt dan inclusief inval ongeveer 446 uur per jaar, het minimum aantal uren pedagogisch beleidsmedewerkers bedraagt 750 uur per jaar. In de praktijk wordt meer uren pedagogisch beleidsmedewerker/coach ingezet dan verplicht in de wet IKK.

4. Verdeling aantal uren

Wij gaan uit van het aantal openingsuren van de locatie. Iedere locatie krijgt minimaal het aantal uren coaching gerelateerd aan de lengte van de openingstijden. Daarmee zorgen wij er voor dat alle pedagogisch medewerkers en hun invallers pedagogische coaching ontvangen.

Daarnaast worden de functie beleidsmedewerker kwaliteit voor de hele organisatie ingezet.

5. Inzichtelijk maken

Er wordt al jaren op deze manier gewerkt en dit is dus al inzichtelijk voor de medewerkers en de ouders. De verdeling van de coachuren is een bijlage van het algemeen pedagogisch beleidsplan.

6. Verdeling uren

15 locaties, 32,59 FTE pedagogisch medewerkers op 1-1-2021 plus invalkrachten

SAMEN Kinderopvang	PBM uren	Coach uren
Parkwijk	50	32
De Klopvaart	50	24
De Gagel	50	28
Marcus	50	36
De Schakel	50	28
De Watertoren	50	20
Joannes XXIII	50	56
Mattheus	50	26
Op Dreef	50	44
Oog in Al	50	32
El Warda	50	16
Schateiland	50	40
Dreumes Dribbel	50	16
Da Costa	50	32
Kaleidoscoop Columbus	50	16
15 locaties	750	446